

Као и сви народи, Арапи можда доносе лоше одлуке. Политички ислам долази у многим облицима и формама. Засад, верзија која се појављује као главна изгледа релативно безопасно. Треба стиснути зубе и опрезно јој пожелети добродошлицу у нади да ће Арапи одбацити штетнију верзију.

Да ли се арапско пролеће претвара у суморну зиму? Револуције које су се почетком ове године шириле регионом деловале су охрабрујуће модерно и секуларно. У ствари, млади корисници Фејсбука и Твитера су, пркосећи мецима у Каиру и Тунису, изгледа оповргли тврдње диктатора да је једина алтернатива бруталном понашању насилника, у ствари, теократија на челу са мулом. Међутим, гледајући данас арапски свет, политички ислам је искочио у први план.

Египат пружа најдраматичнији пример. Релативно умерено Муслиманско братство, које представља најбоље организован арапски покрет и које прихвата идеологију чија се порука заснива на текстовима ислама, побеђује на парламентарним изборима, који се састоје из три фазе, захваљујући већој подршци у односу на предвиђања аналитичара, са до сада 46 одсто места у парламенту.

Далеко више узнемирује партија која је на другом месту са 21 одсто места. Салафисти, чије име одражава жељу да се угледају на "претходнике" који су били први следбеници пророка Мухамеда, отворено осуђују алкохол, поп музику и друге аспекте западњачког начина живота.

Они желе да забране камате у банкама, сматрају да жене треба да се покрију и остану код куће, они желе да раздвоје полове у јавности, као и да можда хришћане, који чине око десет одсто од 85 милиона становника Египта, претворе у грађане другог реда и да омаловажавају Јевреје, да не помињемо народ Израела.

Под претпоставком да се резултати ове две исламистичке партије неће погоршати у наредне две рунде које ће се одржати овог и следећег месеца, пре свега у конзервативнијим срединама, оне ће контролисати јасну већину места у парламенту; једино питање је да ли ће Братство одржати своје обећање да се неће удруживати са њима и заједно владати.

У Тунису и Мароку су изборе освојили исламисти блиски Муслиманском братству, захваљујући великој подршци. У Либији, после одласка Моамера ел Гадафија, они то, такође, још могу учинити. У Сирији, исламисти су на челу опозиционог фронта који, евентуално, може заменити Башара ел Асада. А у Палестини исламисти Хамаса, огранак Муслиманског братства који и даље у теорији не признаје државу Израел, као и увек имају сигурну контролу над Појасом Газе. Чак би и у проблематичном Јемену, једна исламистичка партија могла да се појави као најјача партија, уколико избори буду одржани као што је обећано.

У Ираку Муктада ел Садр, брутални мула, има право вета над одлукама које му се не допадају и успео је да реализује одлазак свих америчких трупа до краја ове године. Иако су

неприкосновени, краљевски владари Саудијске Арабије и даље много дугују нетолерантном клерикалном естаблишменту. Осим тога, друга два велика народа тог региона, као што су Турци и Персијанци, подједнако су под утицајем власти са исламистичким одликама, иако са веома другачијим тоновима.

У ствари, политички ислам сада има већи утицај у региону него у било ком тренутку од пропасти Османског царства пре скоро једног века, а можда и откако је Наполеон донео поруку модернизације арапском свету када је напао Египат 1798. године.

Све то је забрињавајуће, не само за секуларне и либералне Арапе већ и за Запад. У атмосфери уочи избора, Барак Обама је нападнут због свог наивног веровања у "арапско пролеће" и због тога што није учинио више да заштити Израел. Број тих напада сигурно ће само расти након што обим успеха политичког ислама постане очигледан. Да ли се потврдило да су скептици који су тврдили да Арапи не могу да развију демократију - и да ће сигурно изабрати лоше људе који никада неће предати власт - у великој мери били у праву?

Одговор је одричан. Све док Братство заиста не преузме власт, тешко је са сигурношћу

рећи где се налази главни ток политичког ислама. Међутим, већина знакова указује да је то далеко како од његове немилосрдне карикатуре тако и од начела која су у ранијој генерацији промовисали неки претходници Братства. У ствари, најупечатљивија одлика "арапског пролећа" остаје потпуни неуспех насилно радикалног ислама.

Ал Каида, убилачко зло ислама која је одговорна за рушење Кула близнакиња, као и за безброј других злочина над муслиманима, као и хришћанима и Јеврејима, доживела је потпуни неуспех у намери да се њено присуство осећа. Како мирољубиви политички ислам напредује, Ал Каида и њени насилни пријатељи џихадисти се повлаче у најудаљенија места Јемена, Сомалије и сахарске пустиње.

То би представљало малу утеху за либералне Египћане, уколико би се Братство удружило са салафистима и затим тражило демократско право да се секуларисти уклоне из власти, као и из већине египатских институција. Међутим, изгледа да је то мало вероватно. Братство је у више наврата инсистирало на томе да ће бранити права жена и верских мањина и поштовати резултате избора, чак и ако буду неповољни по њих. Они кажу да неће захтевати ношење вела или хитну забрану алкохола. Као и у Тунису и Мароку, они ће настојати да владају у коалицији са секуларистима. Као и у Турској, они желе генерале који су некада владали да натерају да се врате у касарне. Они ће бити спремнији да подрже Палестинце него што је то био Хосни Мубарак, али не желе да униште мировни споразум са Израелом.

Главни разлог за популарност исламиста јесте њихов презир према корупцији, пошаст секуларних диктатура широм региона, као и њихово промовисање правде и достојанства, речи које су у "арапском пролећу" имале чак далеко више одјека него демократија.

Исламисти се обраћају сиромашнима, често обезбеђујући основни систем социјалне заштите преко џамија када нестану државна средства. Њихова политичка привлачност лежи у способности да доврше ствари. Њихове турске колеге пружају углавном охрабрујући пример снажне демократије, слободних медија и економске либерализације, чак и ако је турски премијер понекад изневерио једну непријатну ауторитарну традицију.

Ништа од овога неће бити лако за аутсајдере. Спољна политика Египта, водеће арапске државе, вероватно ће бити мање под утицајем Запада. Чак се и умерени исламисти још увек могу показати конзервативним из неких разлога. Међутим, то није разлог да их

Запад напусти, а камоли да носталгично допусти повратак у доба секуларних моћника. Демократија подразумева ризик. То је често тешко.

Као и сви народи, Арапи можда доносе лоше одлуке. Политички ислам долази у многим облицима и формама. Засад, верзија која се појављује као главна изгледа релативно безопасно. Треба стиснути зубе и опрезно јој пожелети добродошлицу, у нади да ће Арапи одбацити штетнију верзију.

(РТС)